

«Δρούμε με γνώμονα την ειλικρίνεια»

**ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΥ:**
Ουσιαστική η συνεργασία
στη Δικονομική Επιτροπή
για την υγεία

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στον Γιάννη Αντωνίου

Οι ανταλλαγές επιστημονικών απόψεων είναι ειλικρινείς και βασίζονται πάνω στις επιστημονικές γνώσεις, γιατί πρόκειται για θέματα που άπτονται της υγείας όλων των Κυπρίων, διαβεβαιώνει ο Ελληνοκύπριος επικεφαλής της Δικονομικής Επιτροπής για την Υγεία, καθηγητής Λεωνίδας Φυλακτού, γενικός εκτελεστικός ιατρικός διευθυντής του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου. Σε συνέντευξη στον «Φ» υποστηρίζει ότι η συνεργασία σε επίπεδο Δικονομικής Επιτροπής ήταν και είναι ουσιαστική, αφού πολλές από τις δραστηριότητές της είναι επείγουσες και μη προγραμματισμένες. Ερωτηματικό παραμένει τι θα συμβεί όταν ανοίξουν τα σημεία εισόδου στις κατεχόμενες περιοχές και ιδιαίτερα η διαχείριση των πτήσεων από την Τουρκία. Ο καθηγητής Φυλακτού αναφέρεται στην πανδημία του κορωνοϊού και στη συμβολή του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, το οποίο συμπληρώνει 30 χρόνια ζωής.

Οι Τ/κύπριοι βρέθηκαν σε δύσκολη θέση γιατί η αποστολή δειγμάτων στην Τουρκία δεν ήταν μια πρακτική λύση. Δεν ήθελαν όμως να αποδεχτούν τη βοήθεια για ένα τόσο σημαντικό θέμα

Οι Τ/κύπριοι βρέθηκαν σε δύσκολη θέση γιατί η αποστολή δειγμάτων στην Τουρκία δεν ήταν μια πρακτική λύση. Δεν ήθελαν όμως να αποδεχτούν τη βοήθεια για ένα τόσο σημαντικό θέμα

- Ο κορωνοϊός δεν γνωρίζεται από πολιτική, οδοφράγματα και κατοχή. Πόσο αποτελεσματική ήταν και είναι η συνεργασία σε επίπεδο Δικονομικής Επιτροπής; Ήταν στοιχειώδης, προσημαστική, ή ουσιαστική;

- Ουσιαστική. Εκ των πραγμάτων δεν θα μπορούσε να ήταν κάτι άλλο. Οι Τεχνικές Επιτροπές δημιουργήθηκαν έτσι ώστε να διευκολύνονται και να επωφελούνται όλοι οι Κύπριοι. Τα παραδείγματα στη δική μας Επιτροπή είναι απτά. Πολλές από τις δραστηριότητες της Επιτροπής είναι επείγουσες, μη προγραμματισμένες και έχουν να κάνουν με τις ζωές των ανθρώπων. Τουλάχιστον τα τελευταία 6 χρόνια που είμαι ο Ελληνοκύπριος Επικεφαλής της Τεχνικής Επιτροπής για την Υγεία έχουμε χειριστεί σωρεία αιτημάτων που σχετίζονται με επείγοντα περιστατικά συνανθρώπων μας που έπρεπε να περάσουν από τις ελεύθερες περιοχές προς τα κατεχόμενα και αντίστροφα. Επιπλέον, είχαμε να χειριστούμε διάφορες επιδημίες, μικρές και μεγάλες, με την πιο πρόσφατη την πανδημία του νέου κορωνοϊού. Μέσα στους τελευταίους 3-4 μήνες και λόγω των περιοριστικών μέτρων είχα καθημερινή επαφή με τον ομόλογό μου και ικανοποιήθηκαν πολλά αιτήματα κυρίως Τουρκοκύπριων συνανθρώπων μας που χρειαζόνταν ιατρική βοήθεια ή φάρμακα τα οποία δεν υπήρχαν στις κατεχόμενες περιοχές. Επιπλέον, τα τελευταία 6 χρόνια είχαμε πολλές συνεδριάσεις για ανταλλαγή απόψεων και παράθεση δεδομένων των δύο πλευρών πάνω σε θέματα υγείας.

- Το Κυπριακό είναι ένα πρόβλημα που έχει τη ρίζα του στην έλλειψη εμπιστοσύνης. Σε επίπεδο επιστημονικών νιώθετε να υπάρχει αυτό το πρόβλημα ή μήπως ο βαθμός εμπιστοσύνης δημιουργεί τις προϋποθέσεις για κάτι καλύτερο από ό,τι σε πολιτικό επίπεδο;

- Οι ανταλλαγές επιστημονικών απόψεων είναι ειλικρινείς και βασίζονται πάνω στις επιστημονικές γνώσεις των μελών της Επιτροπής. Η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων πρέπει να γίνεται επίσης με ειλικρίνεια γιατί πρόκειται για θέματα που άπτονται της υγείας όλων των Κυπρίων. Σας διαβεβαιώ ότι από τη δική μας την πλευρά πάντα δρούμε με γνώμονα την ειλικρίνεια.

Έχουμε δημιουργήσει κέντρα εξειδίκευσης για τη νευρολογία και την κλινική γενετική

- Εμπιστεύεται η πλευρά μας τα επιδημιολογικά και άλλα στοιχεία που καταθέτουν οι Τ/κ και αυτοί τα δικά μας; Ή μήπως ακόμη και σε αυτό το επίπεδο δεν υπάρχουν παραδοχές και αρχίζουμε από μηδενικό σημείο;

- Σίγουρα δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για τα δεδομένα που γνωρίζουμε σχετικά με την επιδημιολογική κατάσταση στα κατεχόμενα. Γνωρίζουμε ότι ο αριθμός των μοριακών τεστ είναι χαμηλός και ότι στην αδυναμία να διεξαχθούν περισσότερα είχαν ενσωματωθεί για ένα χρονικό διάστημα και τα αμφισβητούμενα γρήγορα τεστ των αντισωμάτων. Είναι λογικό ότι όσο περισσότεροι εργαστηριακοί έλεγχοι διεκπεραιώνονται μέσα σε λογικά πλαίσια, τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν να εντοπιστούν κρούσματα. Για να είμαστε όμως ειλικρινείς, κάποιος θα ανέμενε ότι αν η κατάσταση στα κατεχόμενα δεν ήταν καλή, τότε θα είχαν πολλούς ασθενείς στα νοσοκομεία τους αλλά και πολλούς θανάτους. Πιστεύω ότι έχουν καταφέρει να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού. Φυσικά, παραμένει μεγάλο ερωτηματικό τι θα συμβεί όταν ανοίξουν τα σημεία εισόδου στο ψευδοκράτος και ιδιαίτερα η διαχείριση των πτήσεων από την Τουρκία.

- Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρότεινε στον κ. Ακιντζι τη διενέργεια των διαγνωστικών εξετάσεων από το ΙΝΓΚ αλλά δεν υπήρξε ανταπό-

Ερωτηματικό παραμένει τι θα συμβεί όταν ανοίξουν τα σημεία εισόδου στα κατεχόμενα και ιδιαίτερα η διαχείριση των πτήσεων από την Τουρκία

κριση. Γιατί, κατά τη γνώμη σας; Σας έδωσαν κάποια απάντηση;

- Ποτέ δεν πήραμε απάντηση. Πιστεύω ότι οι Τουρκοκύπριοι βρέθηκαν σε δύσκολη θέση γιατί η αποστολή δειγμάτων στην Τουρκία δεν ήταν μια πρακτική λύση. Δεν ήθελαν όμως να αποδεχτούν τη βοήθεια για ένα τόσο σημαντικό θέμα. Ήθελαν να το κάνουν οι ίδιοι τους και έτσι και έγινε. Το ΙΝΓΚ θα μπορούσε να τους εξυπηρετήσει και να διεξάγει πολύ περισσότερους μοριακούς ελέγχους παρά όσους

έχουν κάνει μέχρι στιγμής. Θα επωφελείτο η τουρκοκυπριακή κοινότητα μέσα από έναν οργανισμό του οποίου η ποιότητα, η αξιοπιστία και φήμη δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.

- Μήπως οι Τ/κ αμφιβάλλουν για την κατάσταση που επικρατεί στις ελεύθερες περιοχές;

- Η σωστή διαχείριση της πανδημίας στη χώρα μας δεν δίνει το δικαίωμα σε κανένα να αμφισβητεί την κατάσταση. Υπάρχει πλήρης διαφάνεια και έχουμε δεχθεί να εύσμη από πάρα πολλούς στο εξωτερικό. Η παρουσία κρουσμάτων οφείλεται στους πολλούς ελέγχους που διενεργούνται και στη σωστή ιχνηλάτηση. Είναι σίγουρο ότι αν οι έλεγχοι ήταν περισσότεροι τότε πολλά από τα κρούσματα δεν θα μπορούσαν να εντοπιστούν.

- Το ΙΝΓΚ βρέθηκε στην πρώτη γραμμή της προσπάθειας να διαχειριστεί της κρίσης, με τη διενέργεια των διαγνωστικών εξετάσεων. Πώς ήταν αυτή η εμπειρία;

- Αναμφισβήτητη ήταν μια πρωτόγνωρη περίοδος για όλους μας. Μας βρήκε εξ απορόπου ως χώρα, όμως ως Ινστιτούτο ήμασταν προετοιμασμένοι να το αντιμετωπίσουμε, και αυτό χάρη στη διευθύντρια του Τμήματος Μοριακής Ιολογίας, καθηγήτρια Χριστίνα Χριστοδούλου και

Στο ΓεΣΥ από την πρώτη μέρα το Ινστιτούτο

- Το ΓεΣΥ πώς το βλέπετε; Αλλάζει κάτι για το ΙΝΓΚ με την έναρξη της δεύτερης φάσης;

- Το ΓεΣΥ είναι ίσως η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση που έχει γίνει στον τόπο μας και αξίζουν συγχαρητήρια στην Κυπριακή Δημοκρατία. Όσες προκλήσεις και αν υπήρξαν δεν συγκρίνονται με το όφελος που εισπράτουν οι ασθενείς. Το ΙΝΓΚ είναι από την πρώτη μέρα στο ΓεΣΥ και προσφέρει τις υπηρεσίες του απρόσκοπτα στους ασθενείς. Έχουμε δημιουργήσει κέντρα εξειδίκευσης για τη νευρολογία και την κλινική γενετική και οι ασθενείς επωφελούνται μέσα από τις πολυθεματικές ομάδες. Σχετικά με τη δεύτερη φάση, και φυσικά το ΙΝΓΚ θα συμμετέχει. Ο ΟΑΥ μας ενημέρωσε ότι αυτό θα γίνει την 1η Σεπτεμβρίου.

- Το ΙΝΓΚ γιορτάζει φέτος τα 30χρόνά του. Με ποιες στοχεύσεις μπαίνει στην τέταρτη δεκαετία;

- Το Ινστιτούτο πορεύεται με το βλέμμα προς το μέλλον, αφού μοναδικός σκοπός του από την ίδρυσή του το 1990, ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι η καλύτερη της ποιότητας ζωής των ασθενών μέσα από το τρίπτυχο των δραστηριοτήτων του υπηρεσίες, έρευνα, εκπαίδευση. Έτσι θα πορευτεί και στην τέταρτη δεκαετία.

Δεν θα παρεκκλίνει από το σκοπό του και την αποστολή του. Απλά θα την ενδυναμώσει για να προσφέρει ακόμη περισσότερα στους ασθενείς, στην κοινωνία. Το Ινστιτούτο ανήκει στην πολιτεία και ως τέτοιο λειτουργεί για το καλό συμφέρον της χώρας. Συνεχίζουμε να προσφέρουμε στους τρεις πυλώνες δραστηριοποίησής μας - υπηρεσίες, έρευνα και ακαδημαϊκά προγράμματα μέσα από τη μεταπτυχιακή Σχολή Μοριακής Ιατρικής Κύπρου. Άλλωστε αυτό χαρακτηρίζει το Ινστιτούτο, η μοναδικότητά του να συνδυάζει τους τρεις τομείς για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στον ασθενή. Πέραν από αυτά, όπως είναι ήδη γνωστό, έχουμε και την επικείμενη επέκταση των κτηριακών εγκαταστάσεων μας για τη στέγαση νέων ερευνητικών ομάδων, οι οποίες από τη μια θα ενισχύσουν τις ήδη υπάρχουσες θεματικές υγείας αλλά κυρίως θα έχουμε την ευκαιρία να αναπτύξουμε νέες θεματικές για την κάλυψη ευρύτερου φάσματος στους τομείς της υγείας.

την ομάδα της, η οποία με δική της πρωτοβουλία και έχοντας στο πίσω μέρος του μυαλού της το «κακό» σενάριο, ότι δηλαδή η εξάπλωση του κορωνοϊού θα φθάσει και στη χώρα μας, έπραξε τα δέοντα. Και όπως όλοι είδαμε εκ των υστέρων δεν ήταν και το πιο εύκολο σενάριο, τοποθετώντας το εργαστήριο της μοριακής ιολογίας του Ινστιτούτου στην πρώτη γραμμή από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκαν τα δύο πρώτα κρούσματα στη χώρα μας, στις 9 Μαρτίου 2020. Από εκείνη τη μέρα και έπειτα, όλα άλλαξαν. Για το Ινστιτούτο, την Πολιτεία, την κοινωνία. Για όλους. Ο καθένας μπορεί να αντιληφθεί ότι αν δεν υπήρχε η ετοιμότητα του ΙΝΓΚ στα πρώτα στάδια, η πανδημία θα είχε πάρει άλλη πορεία στην Κύπρο. Νιώθουμε περήφανοι, νιώθω περήφανος που ηγούμαι ενός τέτοιου Ινστιτούτου. Νιώθουμε χαρά και τιμή, και είμαι σίγουρος ότι έτσι νιώθουν όλοι στο Ινστιτούτο, που συμβάλουμε και βοηθήσαμε τη χώρα μας.

- Εταιρείες, οργανισμοί αλλά και άτομα στήριξαν το ΙΝΓΚ και ειδικά το Τμήμα Μοριακής Ιολογίας που ανέλαβε το έργο των εξετάσεων. Ο εξοπλισμός που δωρήθηκε μπορεί να αξιοποιηθεί και για άλλες περιπτώσεις, πέραν του κορωνοϊού;

- Η ανταπόκριση και η στήριξη που λάβαμε από την πρώτη κιόλας στιγμή από διάφορες εταιρείες, οργανισμούς αλλά και απλούς πολίτες είναι συγκινητική. Στα δύσκολα γινόμαστε ένα και αυτό μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε. Έτσι λειτουργούμε ως κοινωνία. Αυτή η στήριξη, η συμπαράσταση, τα λόγια ενθάρρυνσής μας έδιναν και δίνουν δύναμη να συνεχίσουμε το έργο μας. Ο σκοπός και η αποστολή του Ινστιτούτου είναι η βελτίωση της ποιότητάς της ζωής των συνανθρώπων μας. Αυτό έχει πράξει και το Τμήμα Μοριακής Ιολογίας σε εθνικό όμως επίπεδο. Και αυτό το έχει αντιληφθεί ο κόσμος, και γι' αυτό τον λόγο ήταν πλάι μας όλο αυτό το δύσκολο διάστημα. Η συγκεκριμένη προσφορά στον τόπο μας είναι μέρος της αποστολής μας. Όσον αφορά τη δωρεά εξοπλισμού, σίγουρα αυτός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε άλλες περιπτώσεις πανδημιών που αντιμετωπίζει κατά καιρούς η χώρα μας αλλά και σε άλλες εργαστηριακές διαδικασίες.

Η σωστή διαχείριση της πανδημίας στη χώρα μας δεν δίνει το δικαίωμα σε κανένα να αμφισβητεί την κατάσταση

ΠΗΡΑΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΑΣ

- Πώς βλέπετε την επιστροφή στην καθημερινότητα; Μάς έχει αλλάξει όλο αυτό που περάσαμε;

- Πιστεύω ότι όλοι πήραμε το δικό μας μάθημα μέσα από αυτό, και έχουμε κρατήσει κάποιες συμπεριφορές. Είμαστε όλοι πιο επιφυλακτικοί πλέον. Κανείς δεν θα το φανταζόταν ότι το 2020, όλος ο κόσμος θα αναστασσόταν εξαιτίας ενός ιού. Ήταν κάτι πολύ νέο και άγνωστο για όλο τον κόσμο. Έχουμε αναθεωρήσει αρκετά πράγματα και όλο αυτό μας έκανε να βρούμε άλλους διεξόδους. Αυτό που πιστεύω ότι μας ενόχλησε περισσότερο ως λαός είναι η κοινωνική αποστασιοποίηση. Βλέπω τον κόσμο να θέλει να γυρίσει στη ρουτίνα του και στη ζωή του. Η κοινωνική αποξένωση είναι από μόνη της σοβαρό πρόβλημα. Ως επιστήμονας όμως το βλέπω και από άλλη οπτική γωνία. Μέσα από αυτή τη δυσκολία έχουμε συλλέξει πληροφορίες μέσα από τις οποίες θα μπορούσαμε να μελετήσουμε πώς προκλήθηκε όλο αυτό. Θα μπορούσαμε, δηλαδή, μέσα από την έρευνα να ψάξουμε και να βρούμε τις αιτίες και τις πιθανές απαντήσεις/λύσεις για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση του ιού. Όπως βλέπετε, το στοιχείο της έρευνας αρμόζει παντού και βοηθά στο να δώσει απαντήσεις, λύσεις σε τέτοιου είδους καταστάσεις. Με την έρευνα μπορεί να προκύψουν νέοι τρόποι αντιμετώπισης ασθενειών ακόμη και νέες υπηρεσίες.

